

МЕРЧАНСЬКИЙ В.В., канд. екон. наук, доцент, *КЛОЧКО В.М.*, канд. екон. наук, доцент, Харківська державна зооветеринарна академія

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ФАКТОРИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

В сучасних умовах господарювання багато уваги приділяється питанням підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Аналіз, оцінка і прогнозування рівня конкурентоспроможності підприємства є вирішальним фактором, оскільки прийняття стратегічних рішень щодо розвитку підприємства, не можливе без детальної оцінки його конкурентоспроможності за всіма факторами. В конкурентному середовищі ефективно функціонувати можуть тільки ті підприємства, які здійснюють пошук і впроваджують нові механізми управління. Це спонукає до пошуку і розробки заходів, що дозволяють управляти конкурентоспроможністю. Запровадження планування, організації управління і контролю господарської діяльності на базі аналізу конкурентоспроможності дає змогу зміцнити економічний стан, збільшити конкурентні переваги у відповідності до внутрішніх і світових стандартів.

В економічній літературі існують різні точки зору на класифікацію факторів впливу на конкурентоспроможності. Дослідники цього питання переважно поділяють їх на зовнішні і внутрішні [1, 2, 3], а інші засновані на градації факторів залежно від рівня їхнього виникнення [4].

В оцінці конкурентоспроможності підприємства або товару (послуги) кількісному аналізу піддаються тільки деякі критерії конкурентоспроможності: ціна, технічні та якісні характеристики [5]. Ці критерії можна віднести до факторів споживчої властивості товару підприємства [6].

Але при аналізі і прогнозуванні конкурентоспроможності підприємства часто не враховують інші не менш важливі фактори, які не підлягають кількісному аналізу. Особливо це стосується факторів політико-правового середовища, які охоплюють норми міжнародного,

цивільного, патентного права та загальних правил підприємницької поведінки, а також господарську діяльність в межах конкретного зарубіжного ринку.

В останній час це питання становиться все більш актуальним. Країни використовують все частіше політико-правові фактори забезпечення і підвищення конкурентоспроможності підприємств і держави. Це добре видно аналізуючи торгівельні відносини України з Росією та іншими країнами світу. Прогнозувати такі фактори вкрай складно, а в деяких випадках майже не можливо. Все це ускладнює аналіз, оцінку і прогнозування конкурентоспроможності та прийняття стратегічних рішень.

На заваді розв'язання цього питання ще досі стоять нестабільність і часті зміни у законодавстві, недосконалість правової бази захисту конкуренції; відсутність або недієвість відповідних правових регуляторів; політична нестабільність у країні. Все це ускладнює виробничу кооперацію українських та зарубіжних товаровиробників з метою координації дій, і на цій основі, зменшити негативні впливи жорсткої конкуренції.

Список літератури: 1. *Портер М.* Конкуренція : учебн. пособ. / М. Портер; пер. с англ. – М.: Издательский дом "Вильямс", 2005. – 608 с.; 2. *Фатхутдинов Р. А.* Управление конкурентоспособностью организации / Фатхутдинов Р. А. – М.: Высшая школа, 2007. – 624 с.; 3. *Миронов М. Г.* Ваша конкурентоспособность / М. Г. Миронов. – М. : Альфа-Пресс, 2004. – 160 с.; 4. *Кравченко О.В.* Проблемы управления конкурентоспособностью промышленного предприятия / О.В. Кравченко, Е.В. Максимова. – Саратов: Издательство Поволжского межрегионального учебного центра, 2003. – 48 с.; 5. Конкурентоспроможність в економіці України (за 2005 – 2011 рр., в кількості 350 документи українською та російською мовами) / Укладачі: Л.П. Полозенко, Л.К. Сідько. – К.: НУБіПУ, 2012. – 36 с. 6. *Колесник Ю. В.* Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств / Ю. В. Колесник // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – N5. – С.3-8.